

4 березня

Короткий огляд ситуації

- Хід бойових дій.** Тривають бої навколо Києва, російська сторона намагається знайти шлях до міста, але наразі основні сили знаходяться в кількох десятках кілометрів від столиці, зокрема, намагаються потрапити на Житомирську трасу. **Погодні умови унеможливають пересування броньованої техніки поза дорогами, а на дорогах російські війська стають легкою мішенню для артилерії, безпілотників та протитанкової зброї.** Важкі бої тривають навколо Миколаєва - сьогодні російські війська намагалися увійти до міста, але надвечір були вибиті звідти. Втім, російська сторона продовжує контролювати м. Вознесенськ у Миколаївській області, що може призвести до захоплення ще однієї атомної електростанції, в Южноукраїнську. **Херсон наразі перебуває під російським контролем.** Існує інформація, що 4 березня РФ мала влаштувати акцію на центральному майдані міста, роздавати гуманітарну допомогу та привести мітингуючих, які б висували пропозиції створення Херсонської народної республіки, але ця російська акція не увінчалась успіхом сьогодні, місцеві не підтримали відповідну "ініціативу". Тривають постійні бої навколо Маріуполя, Харкова, Сум, ці міста під жахливими обстрілами. В Житомирі росіяни сьогодні знищили школу ракетним ударом, в Ірпені спалахнула пожежа в університетському навчальному корпусі внаслідок обстрілу. Це вже не перший випадок знищення навчального закладу, страждають також лікарні й інші цивільні об'єкти.
- Інформаційний чинник.** Російська сторона захопила контроль над телевізійними вежами в Херсоні та Мелітополі, ввімкнувши власні канали замість українських. Вночі в Росії відключили Facebook, Twitter, майже всі опозиційні ЗМІ. Збільшується кількість фейкової інформації про ситуацію в Україні та дії російської армії. **В Україні від сьогодні важко відкриваються російські сайти, а в Росії та Криму - українські сайти,** навіть за допомогою VPN. Ймовірно, відбувається взаємне блокування. Відсутній стабільний мобільний зв'язок у тих містах, де відбуваються бої, **в Херсонській області російська сторона заблокувала роботу українських мобільних операторів, а українські оператори заблокували на всій території держави можливість телефонувати з українських номерів до Росії та Білорусі,** щоб заблокувати канали постачання розвідувальної інформації. Все більше спостерігачів звертає увагу на те, що **широке інформування про загиблих у Росії не обов'язково стане причиною припинення війни.** Пропаганда може використати це як заклик до помсти за загиблих, тим самим мобілізуючи населення навколо влади. З іншого боку, самі масштаби втрат можуть стати чинником занепаду морального стану росіян, зокрема і російських солдатів. Російська пропаганда поширює фейки в російському інформаційному просторі про те, що українські військовослужбовці використовують цивільне населення як живий щит, не дозволяє полишати населені пункти, де тривають бої. Тиражується неправдива інформація про найманців із заходу, які було послано в Україну за допомогою приватних воєнних компаній. В російському інформаційному просторі поширюється інформація, що в містах, які є під контролем російської влади не має мародерів, вирішено гуманітарні проблеми, хоча ця інформація не відповідає дійсності. Також цими слоганами в російському інформаційному просторі офіційна пропаганда РФ виправдовує необхідність "денацифікації" України. Також в російських телеграм каналах поширюється однотипна інформація, що сьогодні понад 40% території України захоплені та контролюються підрозділами ЗС Росії, існують конфлікти всередині української армії.
- Перемовини.** Третій раунд перемовин попередньо було заплановано на початок наступного тижня, але в розмові з О.Шольцем В.Путін повідомив, що це може мати місце і наприкінці цього тижня, тобто вже на вихідних. **О.Шольц мав телефонну розмову з В.Путіним, втім, не зміг переконати його в необхідності припинити військові дії в Україні.** Єдиним пунктом, який найближчим часом може бути виконаний, є тимчасове припинення вогню та організація гуманітарних коридорів для цивільних. Представник української делегації М.Подольак сьогодні заявив, що позиція президента В.Зеленського в тому, аби не поступатися ні інтересами, ні територією, ні суверенітетом України.
- Екологія.** Російська армія намагається встановити контроль над усіма атомними електростанціями України. Нічний бій біля Запорізької АЕС та пожежа, яка виникла внаслідок нього, може стати переломним моментом у розумінні масштабів російської атаки на атомну енергетику в Україні, після

нього було скликано екстрену нараду голів МЗС країн НАТО, але там не було прийнято рішення про перекриття повітряного простору над Україною. Станом на зараз з 6 реакторів на цій АЕС працює лише один. **За оперативною інформацією, наступною АЕС, яку спробують захопити російські війська, стане Южноукраїнська, яка знаходиться в Миколаївській області.** Показово, що РФ активно поширює фейкову інформацію в країні стосовно АЕС, вказуючи у ЗМІ, що пожежа справа рук “іноземних найманців і бійців приватних військових компаній”, які направлені в Україну країнами Заходу та діють “в тилу російської армії, нападаючи на колони бойової техніки” та влаштовуючи “атаки на стратегічні об’єкти”.

5. **Гуманітарний вимір.** Гуманітарна криза все більше посилюється в містах, де відбуваються військові дії, а також у містах, які захоплені чи оточені російськими військами. Існує брак продуктів, ліків, немає світла і тепла через аварії на мережах. **Очікується організація гуманітарних коридорів для цивільних з Харкова та Маріуполя,** як про це було домовлено на переговорах у Білорусі. В Києві ситуація дещо поліпшилася, нормалізувалися поставки хліба в магазини, проте його видають обмежену кількість в одні руки. **Наближається посівна, і може статися так, що в Україні це буде зірвано.** Відповідно, деякі близькосхідні країни може чекати загроза продовольчої кризи, оскільки вони залежать від поставок зерна з України.